

ACC. N:R. *M 9221:1-9.*

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sten Borg
Härad: Albo Adress: Hantverksgatan 17. Lund
Socken: Ravlunda Berättat av: Jöns Nilsson
Uppteckningsår: 1943 Född år 1861 ; Knäbäck

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skaumannen.	s. 1.
Skausnuvan.	s. 2.
Bäckhästen.	s. 2-3.
Maran.	s. 3.
Pysslingar.	s. 4.
Troll.	s. 5-7.
Ritten över Åhus kyrktorn.	s. 6.
Kloka.	s. 8-9.

(J. G. 21.)
(Ulma k. 13)

ACC. N:R M. 9221:1

Skaumannen.

I Skodala var där en skauman. Dom sa att när han vänta dålet väder så gick han in i stuan och la sej där. En gång var där en man som skulle fora kregen och när han då kom opp på stängslet och skulle ta hö så fick han fatt i skaumannen. Men skaumannen bara huddra och gjorden honom ingen förtret.

Min mor såg en gång skaumannen. Rätt som hon gick så fickk hon följje med honom och han tog henne i armen och gick med henne. Och när dom så kom fram så försvann han men det dundra då faslet i gårderna.

/
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221 : 2.

Skausnuvan.

Här låg förr ett tegelbruk och en gång så kom skausnuvan dit och ställde in sej hos tegelmästaren och frågte vad han hette. Han sa att han hette Själv. Sen tog tegelmästaren och brände skausnuvan och när hon kände det så sprang hon därifrån och skrek; "Själv brände mej, Själv brände mej!" Och då var där en röst från skogen som sa; "Själv gjort e bra gjort, om än det e aldrig så galet."

Bäckhästen.

Min far talte om att en gång var där en karl som hade 2 vita hästar. Men en morgon när han skulle hämta dom så var där 3 stycken. Mannen tog då den främmade hästen och körde

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221:3

med den hela dan. Men när det blev kväll så sprang hästen sin väg. Och när han sprang så sa han till mannen: "Kom du ut otvättad en gång, så skall jag tvätta dej." Så då förstod mannen att det var bäckhästen han hade kört med.

Maran.

Jag har haft maran själv flere gånger. Det är liksom nåt tungt på bröstet på en så man inte kan andas. Jag var alltid halvvaken men jag kunde inte säj nåt. Jag har också en bror som hade maran mycket. Han reste ända till Amerika och trodde att han skulle bli av med den, men den följde med honom ända dit.

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221:4

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pysslingar.

Dom sa att pysslingar kunde bli hur gamla som helst. Jag har hört att där var ett ställe som dom hade fått en sån där pyssling. Dom visste inte hur dom skulle bli av med honom. Men så en gång höll dom på att laga till korv. Moran som gjorde korven hade en "pälsärm" på sej. Den var av skinn och var luden på ena sidan. Så tog hon av sej ärmen och börja stoppa den liksom om den också skulle bli en korv. När pysslingen fick se det så sa han; "Nog har jag sett oran avhuggen 2 gånger men aldrig har jag sett luden pölsa." Och när han hade sagt det så hade han röjt sej så dom blev av med honom.

ACC. N:R M. 9221:5

Troll.

På ett ställe så kom trollen dit varje julafton och samma natt så brände gården alltid när. Så folket i gården våga aldrig va där då. Så var det en julafton när dom just då vänta att trollen skulle komma. Då kom där en ~~ky~~ man med en björn dit och fråga om han kunde få nattlogi där. Folket sa att det gick inte för dom skulle själv ge sej av, och så fick han reda på det där med trollen. Men då sa han att han ville ble där själv om han fick, och det fick han. Folket gick himmafrå och så kom trollen och så blev där gille. Björnen brumma och trollen gav honom mat. Sen börja trollen dansa och då släppte mannen lös björnen. Och björnen han for på trollen och körde ut dom allihopa. Sen året etter så kom det 2 troll dit och frågte om den store

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9221:6.

kissen var kvar. Och då svara dom på gården att det var den och den hade fått ungar också. Och då våga sej trollen inte dit. Så sen brände inte gården mer.

Där var en man från Grevlunda backa som hade vatt i nät ärende hos kungen i Stockholm. Det var nät papper som han hade fått påskrivet och det skulle läsas opp i kyrkan på söndagen. Men han visste inte hur han skulle bära sej åt för att hinna hem. Då kom där en riandes och fråga om han ville ria med. Det ville han men han fick lova att han inte skulle se sej tillbaka på hela tiden. Och det lova mannen. Så bar det av i susande fart. Men etter en stund så skringla den ena hästskon till och då vände mannen sej om och fick se att det var tornet på Åhus kyrka som hästen stött emot. Men då fick han inte följa med längre. Men han hann ju hem i tid. För resten av vägen kunde han ju gå själv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221:7.

På ett ställe ville aldrig säden räcka till. Så en dag sa husbonden till drängen: "Brödsäd har vi ingen och utsäde har vi inte." När trollen i backen hörde det så sa dom att han kunde få låna av dom och det fick han. Men han skulle lämna igen det sen. När det så blev tid att han skulle betala igen lånet så körde dom iväg med säckarna. Men så var där en av säckarna som trollen inte ville ha för där var nån som hade fised på den. Så den säcken fick dom behålla. Sen etter det så fes dom på alla sina säckar och sen räckte säden till där.

På Stenshuvud bodde också troll och dom blev galna på att dom ringde i Maglehems kyrka med klockorna så dom tog en sten och kasta mot den men den föll ner ett stycke bortom kyrkan. Dom bruka kalla stenen för Lillesten.

7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221:8.

Kloka.

En gång hade jag blitt stucken i fingeret och det värkte och svullna opp. Så till sist blev jag tvungen att gå till Kloge Karl. Han hette Karl Nilsson och bodde i Åhusa kärr. Han var gift med Gravekarna som också var klok. När jag kom till Kloge Karl så tog han mej i fingeret och höll i det och satt och mumla nånting. Och hela tiden mens han höll så kände jag ingenting. Sen fick jag nåna blad som jag skulle lägga på och det hjälpte.

En gång hade jag fått utslag i hela huvet. Det var så att det blev en faslig åska en gång och då skulle jag gå och hämta ett par ög jag hade. Men när jag kom ut så kom det en ljungeld och for förbi mej och etter det så fick jag

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9221:9.

utslag. Det var så svårt så jag inte kunde ha huva på mej. Jag gick så till Kloge Karl och han ga mej nåra örter och det hjälpte det också.

En gång var där nån som hade stulet fläsk från mej och då gick jag till en klok som hette Lundkvist, som bodde i Lögaröd. Men den han kunde ingenting. Det var bara hux, bux. Han sa att jag skulle skära 9 slags trä och så skulle jag ställa mej vid spisen och koka dom så skulle jag svärja duktet också. Då skulle jag få se tjuven. Men fast jag gjorde som han sa och stod där och svor så kom där ingen tjuv.

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV